Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
GERARD HOGAN IŠVADA,
pateikta 2020 m. spalio 8 d.[1]

Byla C-440/19 P

Pometon SpA
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Susitarimai, sprendimai ir suderinti veiksmai – Europos plieno abrazyvų rinka – Dalyvavimas palaikant dvišalius ir daugiašalius ryšius siekiant derinti kainas visoje Europos ekonominėje erdvėje (EEE) – „Mišri“, skirtingu metu vykdoma procedūra – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – 41 straipsnis – Komisijos nešališkumo principas – 48 straipsnis – Nekaltumo prezumpcija – Pareiga motyvuoti – Vienas ir tęstinis pažeidimas – Vienodas požiūris – Neribota jurisdikcija“

I. Įvadas

1. Apeliaciniame skunde *Pometon SpA* (toliau – *Pometon* arba apeliantė) prašo panaikinti 2019 m. kovo 28 d. Bendrojo Teismo sprendimą *Pometon / Komisija* (T-433/16, EU:T:2019:201, toliau – skundžiamas sprendimas). Tame sprendime Bendrasis Teismas panaikino 2016 m. gegužės 25 d. Komisijos sprendimo C(2016) 3121 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir [Europos ekonominės erdvės, toliau – EEE] susitarimo 53 straipsnį (byla AT.39792 – Plieno abrazyvai) (toliau – ginčijamas sprendimas) 2 straipsnį ir nustatė *Pometon* 3 873 375 EUR baudą. Nepatenkinus šio reikalavimo, *Pometon* prašo Teisingumo Teismo sumažinti paskirtą baudą.

2. Nors šioje išvadoje siūlau sutelkti dėmesį į apeliacinio skundo pirmojo ir ketvirtojo pagrindų analizę (kartu su dviem teisės klausimais, kuriuos apeliantė iškėlė, pateikdama šiuos pagrindus), atsižvelgdamas į atsakymą, susijusį su pirmuoju pagrindu, ir patį šį pagrindą taip pat apsvarstysiu antrąjį ir trečiąjį apeliacinio skundo pagrindus. Pirmasis susijęs su Komisijos nešališkumo pareigos apimtimi per vadinamąją „mišrią“ procedūrą. Ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas savo ruožtu susijęs su lygybės principo taikymu apskaičiuojant baudą per tokią procedūrą.

3. „Mišri“ procedūra yra tokia procedūra, kai Komisija lygiagrečiai vykdo susitarimo procedūrą pagal 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102 straipsnius] tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81), iš dalies pakeisto 2008 m. birželio 30 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 622/2008 susitarimo procedūros tvarkos kartelių bylose atžvilgiu[2], 10a straipsnį ir standartinę administracinę procedūrą pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos

1 Originalo kalba: anglų.

2 OL L 171, 2008, p. 3.

taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo[3] 7 straipsnį. Nors pagal šią procedūrą Komisija jau yra priėmusi sprendimų, kurių teisėtumas buvo ginčijamas Bendrajame Teisme (taip pat ir apeliaciniais skundais)[4], tai yra pirmas kartas, kai Teisingumo Teismas turės nagrinėti tam tikrus konkrečius klausimus, kilusius dėl šios „mišrios“ procedūros.

II. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 1/2003

4. Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kai Komisija, veikdama skundo pagrindu ar savo iniciatyva, nustato [SESV 101] straipsnio ar [102] straipsnio pažeidimą, ji gali priimti sprendimą, reikalaujantį, kad įmonės ar įmonių asociacijos nutrauktų pažeidimą. Tuo tikslu ji gali skirti įmonei ar įmonių asociacijai bet kokią elgesio ar struktūrinę koreguojančią priemonę, proporcingą įvykdytam pažeidimui ir būtiną pažeidimui veiksmingai nutraukti. <…>“

5. Šio reglamento 23 straipsnio 2 ir 3 dalys suformuluotos taip:

„2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

a) pažeidžia [SESV 101] ar [102] straipsnio nuostatas <…>

<…>

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

<…>

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

B. Reglamentas Nr. 773/2004

6. Reglamento Nr. 773/2004 10a straipsnyje „Susitarimo procedūra kartelių bylose“ numatyta:

„1. Komisija, pradėjusi procedūrą pagal Reglamento <…> Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį, šalims gali nustatyti tam tikrą terminą, per kurį šalys raštu gali pareikšti, ar pasirengusios dalyvauti susitarimo diskusijose, kad galėtų potencialiai pateikti susitarimo pareiškimus. Komisija neprivalo atsižvelgti į atsakymus, gautus pasibaigus tam terminui.

<…>

3 OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205.

4 Čia turiu omenyje 2015 m. gegužės 20 d. Bendrojo Teismo sprendimą *Timab Industries ir CFPR / Komisija* (T-456/10, EU:T:2015:296) (apskųstas apeliacine tvarka, 2017 m. sausio 12 d. Sprendimas *Timab Industries ir CFPR / Komisija*, C-411/15 P, EU:C:2017:11) ir 2017 m. lapkričio 10 d. Sprendimą *Icap ir kt. / Komisija* (T-180/15, EU:T:2017:795) (apskųstas apeliacine tvarka, 2019 m. liepos 10 d. Sprendimas *Komisija / Icap Management Services ir Icap New Zealand*, C-39/18 P, EU:C:2019:584).

2. Komisija susitarimo diskusijoje dalyvaujančioms šalims gali pranešti apie:

a) prieštaravimus, kuriuos ji numato joms pareikšti;

b) įrodymus, kuriais remiantis nustatyti numatomi prieštaravimai;

c) nekonfidencialias versijas bet kokių konkrečių dokumentų, su kuriais galima susipažinti ir kurie atitinkamu metu yra nurodyti byloje, jei šalies prašymas yra pagrįstas, siekiant šiai šaliai suteikti galimybę suformuluoti savo poziciją dėl kartelio laikotarpio ar kitų kartelio aspektų ir

d) galimų baudų ribas.

<…>

Jeigu susitarimo diskusijose pasiekiama pažanga, Komisija gali nustatyti terminą, per kurį šalys gali įsipareigoti taikyti susitarimo procedūrą, pateikdamos susitarimo pareiškimus, kuriuose nurodomi susitarimo diskusijų rezultatai ir pripažįstama, kad jos dalyvavo darant [SESV] 101 straipsnio pažeidimą ir kad joms už tai tenka atsakomybė. <…>

<…>

3. Kai šalims pateiktame pareiškime dėl prieštaravimų perteikiamas jų susitarimo pareiškimų turinys, per Komisijos nustatytą terminą susijusios šalys rašytiniame atsakyme į pareiškimą dėl prieštaravimų patvirtina, kad joms adresuotas pareiškimas dėl prieštaravimų perteikia jų susitarimo pareiškimų turinį. Po to Komisija gali priimti sprendimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsnius, pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir dominuojančių padėčių patariamuoju komitetu pagal Reglamento Nr. 1/2003 14 straipsnį.

4. Komisija bet kuriuo procedūros metu gali nuspręsti apskritai nutraukti susitarimo diskusijas konkrečioje byloje arba su tam tikra šalimi ar keliomis dalyvaujančiomis šalimis, jei mano, kad nėra tikėtina, jog bus pasiektos veiksmingesnės procedūros.“

C. Pranešimas dėl susitarimo procedūros

7. Reglamento Nr. 773/2004 įgyvendinimo tvarka buvo nustatyta 2008 m. liepos 2 d. Komisijos pranešime dėl susitarimo procedūros tvarkos siekiant priimti sprendimus pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsnius kartelių bylose [5] (toliau – Pranešimas dėl susitarimo procedūros).

8. Pagal Pranešimo dėl susitarimo procedūros 32 punktą, „jeigu Komisija nuspręstų atlyginti šaliai už susitarimą pagal šį pranešimą, ji sumažins skirtinos baudos dydį 10 % po to, kai bus pritaikyta 10 % riba atsižvelgiant į pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gaires [OL C 210, 2006, p. 2; toliau – 2006 m. Gairės)]. <…>“

D. 2006 m. gairės

9. 2006 m. gairėse apibrėžta metodika, kurią Komisija taiko nustatydama įmonėms ir įmonių asociacijoms skirtinas baudas, kai jos tyčia ar dėl neatsargumo pažeidžia SESV 101 ar 102 straipsnių nuostatas.

5 OL C 167, 2008, p. 1.

10. 2006 m. Gairių 37 punkte numatyta, kad „nors šiose Gairėse nurodomas bendras baudų apskaičiavimo metodas, tam tikros bylos ypatumai ar būtinybė siekti atgrasomojo poveikio konkrečioje byloje gali pateisinti Komisijos nukrypimą nuo šių metodų ar nuo 21 punkte nustatytų apribojimų“.

III. Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

11. Ginčo aplinkybės ir esminiai ginčijamo sprendimo elementai buvo išdėstyti skundžiamo sprendimo 1–21 punktuose. Juos galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

12. *Pometon* yra Italijos bendrovė, kurios specializacija – metalo apdirbimas. Iki 2007 m. gegužės 16 d. ji veikė plieno abrazyvų rinkoje, bet paskui pardavė plieno abrazyvų verslą vienai iš savo konkurenčių, Prancūzijos bendrovei *Winoa SA*. Nuo tos dienos minėta *Pometon* veikla buvo faktiškai perduota *Winoa* grupei priklausančiai bendrovei *Pometon Abrasives Srl*.

13. Plieno abrazyvai yra laisvosios plieno dalelės, kurios gali būti apvalios (plieno šratų) arba kampuotos (plieno granulių) formos. Jos daugiausia naudojamos plieno, automobilių, metalurgijos, naftos chemijos ir akmens skaldymo pramonės sektoriuose ir yra gaminamos iš plieno laužo.

A. Tyrimo procedūra iki sprendimo dėl susitarimo

14. 2013 m. sausio 16 d. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 773/2004 2 straipsniu, pradėjo tyrimo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį dėl *Pometon*, JAV įmonių grupės *Ervin Industries Inc.* (toliau – *Ervin*), *Winoa* ir Vokietijos bendrovių *MTS GmbH* ir *Würth GmbH*, siekdama pradėti su jomis diskusijas dėl susitarimo.

15. Penkios šalys pareiškė norą dalyvauti diskusijose dėl susitarimo. Nuo 2013 m. vasario mėn. iki 2013 m. gruodžio mėn. vyko kiekvienos šalies ir Komisijos susitikimai dėl susitarimo. Per šiuos susitikimus Komisija šalims pranešė apie kaltinimus, kuriuos ketino joms pateikti, ir atskleidė svarbiausius Komisijos byloje esančius įrodymus, kuriais rėmėsi, grįsdama šiuos galimus kaltinimus. Komisija taip pat pateikė šalims informaciją apie tai, kokio dydžio baudos gali būti paskirtos.

16. 2014 m. sausio mėn. suinteresuotosios bendrovės pateikė formalų prašymą per nustatytą terminą sudaryti susitarimą, išskyrus *Pometon*, kuri nusprendė pasitraukti iš procedūros. 2014 m. vasario 13 d. Komisija išsiuntė kiekvienai iš kitų keturių įtariamo kartelio šalių pranešimą apie kaltinimus, o 2014 m. balandžio 2 d., remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsniais, ji priėmė sprendimą dėl susitarimo C(2014) 2074 *final* (toliau – Sprendimas dėl susitarimo).

B. Ginčijamas sprendimas

17. 2014 m. gruodžio 3 d. Komisija pateikė *Pometon* pranešimą apie kaltinimus. 2016 m. gegužės 25 d. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsniais, priėmė ginčijamą sprendimą.

18. Šiame sprendime Komisija nustatė, kad nuo 2003 m. spalio 3 d. iki 2007 m. gegužės 16 d. *Pometon* tiesiogiai arba per savo ar kitų dviejų jos patronuojamųjų bendrovių *Pometon España SA* ir *Pometon Deutschland GmbH* atstovus dalyvavo kartelyje, kurį sudarė susitarimai arba suderinti veiksmai su minėtomis keturiomis įmonėmis, t. y. *Ervin*, *Winoa*, MTS ir *Würth*, siekiant pagrindinio tikslo derinti plieno abrazyvų kainas visoje Europos ekonominėje erdvėje (EEE).

19. Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„1 straipsnis

Pometon SpA pažeidė [SESV] 101 straipsnio 1 dalį ir EEE susitarimo 53 straipsnio 1 dalį, dalyvaudama darant vieną ir tęstinį pažeidimą, susijusį su kainomis plieno abrazyvų sektoriuje; šį pažeidimą sudarė jos elgesio, susijusio su kainomis, derinimas ir jis apėmė visą EEE.

Pažeidimas truko nuo 2003 m. spalio 3 d. iki 2007 m. gegužės 16 d.

2 straipsnis

Už 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą *Pometon SpA* skiriama: 6 197 000 EUR bauda. <…>“

20. Iš viso ginčijamo sprendimo iš esmės darytina išvada, kad *Pometon* ir kiti kartelio dalyviai, viena vertus, nustatė (pirmoji kartelio dalis) vienodą apskaičiavimo modelį, leidusį joms suderintai padidinti plieno abrazyvų kainą remiantis metalo laužo kainų indeksais (toliau – bendras metalo laužo kainų padidinimas). Kita vertus, ir tuo pat metu jie susitarė (antrasis kartelio etapas) derinti savo elgesį dėl plieno abrazyvų pardavimo kainų pavieniams klientams, visų pirma įsipareigodami nekonkuruoti tarpusavyje mažinant kainas (ginčijamo sprendimo 32, 33, 37 ir 57 konstatuojamosios dalys).

21. Dėl nagrinėjamo pažeidimo kvalifikavimo pažymėtina, jog Komisija nusprendė, kad tai yra vienas ir tęstinis SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimas. Visi antikonkurenciniai dalyvių susitarimai ne tik susiję su kainų derinimu ir tais pačiais produktais, bet ir buvo vykdomi tomis pačiomis sąlygomis per visą pažeidimo laikotarpį nuo 2003 m. spalio 3 d. iki 2007 m. gegužės 16 d., kai *Pometon* pardavė plieno abrazyvų verslą *Winoa*. Galiausiai darant pažeidimą dalyvavusios įmonės ir jų vardu veikiantys asmenys būtų buvę iš esmės tie patys (ginčijamo sprendimo 107 ir 166 konstatuojamosios dalys).

22. Galiausiai Komisija laikosi nuomonės, kad tokio kartelio tikslas buvo riboti konkurenciją ir jis turėjo reikšmingą poveikį prekybai nagrinėjamu produktu tarp valstybių narių ir EEE susitarimo šalių (ginčijamo sprendimo 142 ir 154 konstatuojamosios dalys).

23. Dėl *Pometon* dalyvavimo darant pažeidimą trukmės Komisija nustatė, kad *Pometon* dalyvavimo pradžios data buvo 2003 m. spalio 3 d. Remdamasi aplinkybe, kad *Pometon* formaliai neatsiribojo nuo kartelio, Komisija nusprendė, kad *Pometon* dalyvavimas kartelyje truko iki 2007 m. gegužės 16 d., kai ši įmonė pardavė plieno abrazyvų verslą *Winoa* (ginčijamo sprendimo 160 ir 166 konstatuojamosios dalys).

24. Remdamasi 2006 m. Gairėmis, Komisija nustatė bazinį *Pometon* baudos dydį – 16 % *Pometon* pardavimų EEE rinkose vertės 2006 m., paskutiniais ištisais jos dalyvavimo darant pažeidimą metais, prieš jai parduodant plieno abrazyvų verslą konkurentei Prancūzijoje.

25. Ši procentinė dalis atitinka bazinį 15 % dydį, kuris buvo padidintas dar 1 % siekiant atsižvelgti į geografinę pažeidimo aprėptį visoje EEE. Vėliau kintamoji bazinio baudos dydžio dalis buvo padidinta papildoma fiksuota 16 % suma, taikoma siekiant atgrasyti įmones nuo susitarimų dėl kainų derinimo sudarymo pagal 2006 m. Gairių 25 punktą (ginčijamo sprendimo 220 konstatuojamoji dalis).

26. Paskui pagal 2006 m. Gairių 37 punktą, pagal kurį Komisijai leidžiama nukrypti nuo šiose gairėse nustatytos metodikos, jeigu tai gali pateisinti „tam tikros bylos ypatumai“, ši institucija pakeitė pakoreguotą bazinį baudos dydį (ginčijamo sprendimo 228–231 konstatuojamosios dalys) ir pritaikė 60 % sumažinimą.

27. Galiausiai, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 2 straipsnio, po šio apskaičiavimo *Pometon* buvo paskirta 6 197 000 EUR bauda.

IV. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

28. Ieškiniu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2016 m. rugpjūčio 3 d., apeliantė prašė pirmiausia panaikinti ginčijamą sprendimą, o nepatenkinus šio reikalavimo – sumažinti jai skirtą baudą.

29. Grįsdama ieškinį apeliantė pateikė penkis ieškinio pagrindus.

30. Pirmasis pagrindas buvo susijęs su procedūros nešališkumo principo, nekaltumo prezumpcijos principo ir teisės į gynybą pažeidimu, nes Komisija priskyrė konkretų elgesį apeliantei dar sprendime dėl susitarimo, taip iš anksto nuspręsdama apie kaltinimus, kurie vėliau jai buvo pareikšti ginčijamame sprendime.

31. Antrasis ieškinio pagrindas buvo susijęs su SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimu, motyvų netinkamumu ir prieštaringumu, teisės į gynybą ir įrodinėjimo pareigą reglamentuojančių taisyklių pažeidimu, nes Komisija, neturėdama įrodymų, priskyrė apeliantei dalyvavimą kartelyje, kuriame ji niekada nedalyvavo.

32. Trečiasis ieškinio pagrindas buvo susijęs su SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimu, nes Komisija nusprendė, kad karteliu konkurencija buvo ribojama dėl jo tikslo.

33. Ketvirtajame ieškinio pagrinde *Pometon* ginčijo dalyvavimo kartelyje trukmę.

34. Galiausiai penktasis *Pometon* ieškinio dėl panaikinimo arba baudos sumažinimo pagrindas buvo susijęs su pareigos motyvuoti, taip pat proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, kiek tai susiję su išimtiniu bazinio baudos dydžio pakeitimu, kurį Komisija atliko, remdamasi 2006 m. Gairių 37 punktu.

35. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė pirmus keturis ieškinio pagrindus, bet pripažino pagrįstu penktąjį ieškinio pagrindą. Taigi jis panaikino ginčijamo sprendimo 2 straipsnį ir sumažino *Pometon* skirtą baudą, vietoj iš pradžių paskirtos 6 197 000 EUR sumos nustatydamas 3 873 375 EUR sumą.

V. Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

36. Apeliaciniame skunde apeliantė prašo Teisingumo Teismo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą ir ginčijamą sprendimą,

– nepatenkinus pirmojo reikalavimo, panaikinti skundžiamą sprendimą ir bet kuriuo atveju sumažinti apeliantei paskirtą baudą ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, patirtas nagrinėjant šią bylą ir bylą Bendrajame Teisme.

37. Komisija prašo Teisingumo Teismo:

– atmesti apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą,

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

VI. Apeliacinis skundas

38. Apeliantė pateikia keturis apeliacinio skundo pagrindus. Pirmajame pagrinde *Pometon* teigia, kad buvo pažeisti procedūros nešališkumo ir nekaltumo prezumpcijos principai. Antrajame apeliacinio skundo pagrinde *Pometon* nurodo, kad Bendrasis Teismas neteisingai taikė principus, susijusius su įrodinėjimo pareiga, ir nekaltumo prezumpcijos principą, taip pat pateikė prieštaringus arba nepakankamus motyvus. Papildomai *Pometon* remiasi šiais aspektais, grįsdama trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą, ir prašo sumažinti baudą, paskirtą atsižvelgiant į *Pometon* dalyvavimo kartelyje trukmę. Galiausiai ketvirtajame apeliacinio skundo pagrinde *Pometon* nurodo lygybės principo pažeidimą nustatant baudą, taip pat prieštaringą arba nepakankamą motyvavimą šiuo klausimu.

39. Teisės klausimai, kurių analizės Teisingumo Teismas pageidauja šioje išvadoje, aptariami analizuojant pirmąjį ir ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindus. Taigi pirmiausia aptarsiu Komisijos nešališkumo pareigos apimties klausimą, o tada lygybės principo taikymo apskaičiuojant baudą klausimą, tačiau, kaip nurodyta įvadinėje šios išvados dalyje, atsižvelgdamas būtent į vadinamąją „mišrią“ procedūrą.

A. Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas, susijęs su procedūros nešališkumo principu ir nekaltumo prezumpcijos principu

1. Šalių argumentai

40. Pateikdama pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą *Pometon* nurodo, kad skundžiamo sprendimo 63–103 punktuose Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes nekonstatavo, kad Komisija pažeidė procedūros nešališkumo principą ir nekaltumo prezumpcijos principą. Taip Bendrasis Teismas pats nepaisė nešališkumo ir nekaltumo prezumpcijos principų.

41. Kaip teigia *Pometon*, procedūra, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, turėjo trūkumą, nulėmusį šio sprendimo neteisėtumą. Šis trūkumas, kaip įtariama, atsirado dėl sprendimo dėl susitarimo, kurio 26, 28, 29, 31 ir 36–38 konstatuojamosiose dalyse nurodoma *Pometon*, nors jis susijęs su kitais įtariamo kartelio dalyviais nei *Pometon*.

42. Sprendime dėl susitarimo Komisija priskyrė *Pometon* konkretų elgesį, o tai, priešingai Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 103 punkte padarytai išvadai, būtų pakenkę Komisijos gebėjimui atlikti nešališką vertinimą per procedūrą, per kurią priimtas ginčijamas sprendimas. Taigi Bendrasis Teismas pažeidė bylai reikšmingą jurisprudenciją, visų pirma 2014 m. vasario 27 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) sprendimą *Karaman prieš Vokietiją* (EC:ECHR:2014:0227JUD001710310, toliau – EŽTT Sprendimas *Karaman*) ir 2017 m. lapkričio 10 d. Bendrojo Teismo sprendimą *Icap ir kt. / Komisija* (T-180/15, EU:T:2017:795, toliau – Bendrojo Teismo sprendimas *Icap*).

43. Kaip teigia *Pometon*, Bendrasis Teismas grindė savo išvadą formaliu motyvu ir su bylos esme susijusiu motyvu.

44. Kiek tai susiję su forma, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 65 punkte konstatavo, kad nekaltumo prezumpcijos ir nešališkumo principai negalėjo būti pažeisti todėl, kad Komisija sprendimo dėl susitarimo 4 išnašoje aiškiai atmetė *Pometon* kaltę. Vis dėlto *Pometon* teigia, jog iš EŽTT Sprendimo *Karaman* ir Bendrojo Teismo sprendimo *Icap* darytina išvada, kad redakcinių atsargumo priemonių, kaip antai sprendimo dėl susitarimo 4 išnašos, nepakanka, kad būtų išvengta nesusipratimų dėl bendrovės, neįtrauktos į atitinkamą sprendimą, atsakomybės.

45. Kiek tai susiję su bylos esme, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 85 punkte nurodė EŽTT sprendimą *Karaman*, pagal kurį reikia išsiaiškinti, ar sprendime dėl susitarimo esančios nuorodos į *Pometon* elgesį buvo būtinos šio sprendimo adresačių atsakomybei nustatyti. Skundžiamo sprendimo 79, 81 ir 83 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisijos veiksmai atitiko tą jurisprudenciją. Vis dėlto tuose punktuose jis nepaisė EŽTT sprendimo *Karaman* 64 punkte nustatytų kriterijų, pagal kuriuos tam, kad nuorodos būtų suderinamos su nekaltumo prezumpcija, jos turi būti absoliučiai būtinos arba labai svarbios atsakovų kaltei įvertinti. Vis dėlto Bendrasis Teismas pritarė nuorodoms, kurios nėra būtinos, bet kurios „gali būti objektyviai naudingos“ arba kurios „skirtos nustatyti atsakomybę tik“ tų šalių, kurios sutiko sudaryti susitarimą.

46. Tokiomis aplinkybėmis apeliantė nurodo, jog 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 2 dalies pažeidimui nustatyti pakanka, kad iš sprendimo dėl susitarimo motyvuojamosios dalies būtų galima spręsti, kad Komisija laiko atitinkamą įmonę kalta ar kad nuoroda kelia abejonių dėl galimos išankstinės nuostatos buvimo. Be to, *Pometon* nuomone, priešingai nei Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamame sprendime, nepaisydamas Bendrojo Teismo sprendimo *Icap*, tai, kad nuorodose į *Pometon* tariamai nėra jokio teisinio kvalifikavimo, neturi reikšmės. Galiausiai apeliantė nurodo, kad išankstinė Komisijos nuostata dėl jos yra aiški iš pasiūlymo dėl susitarimo teksto, kur tam tikras *Pometon* priskiriamas elgesys kvalifikuojamas kaip „kartelis (-iai)“ arba „antikonkurenciniai ryšiai“.

47. Komisija laiko šį apeliacinio skundo pagrindą nepriimtinu, nes jis susijęs su Bendrojo Teismo pateiktu faktinių aplinkybių vertinimu (vis dėlto nenurodant, kad faktinės aplinkybės ar įrodymai buvo iškraipyti) arba juo pakartojami Bendrajame Teisme jau pateikti argumentai, o argumentai, susiję su pasiūlymu dėl susitarimo, yra naujas kaltinimas. Bet kuriuo atveju Komisija pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą laiko nepagrįstu, nes Bendrasis Teismas šiai bylai teisingai taikė jurisprudenciją, suformuotą EŽTT sprendime *Karaman* ir Bendrojo Teismo sprendime *Icap*.

2. Analizė

a) Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo priimtinumo

48. Komisija teigia, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra nepriimtinas iš esmės todėl, kad jis susijęs su faktinių aplinkybių vertinimu, arba todėl, kad juo pakartojami Bendrajame Teisme jau pateikti argumentai.

49. Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją iš SESV 256 straipsnio ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, kad tik Bendrasis Teismas turi kompetenciją, pirma, konstatuoti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai jo konstatuotų aplinkybių neatitiktis tikrovei matyti iš jam pateiktos bylos medžiagos, ir, antra, įvertinti šias faktines aplinkybes. Bendrajam Teismui konstatavus ar įvertinus faktines aplinkybes, pagal SESV 256 straipsnį Teisingumo Teismas turi kompetenciją patikrinti Bendrojo Teismo pateiktą teisinį šių faktinių aplinkybių ir jomis remiantis padarytų teisinių išvadų vertinimą. Todėl Teisingumo Teismas nėra kompetentingas nei patvirtinti faktinių aplinkybių, nei iš esmės nagrinėti įrodymų, kuriais Bendrasis Teismas grindė šias faktines aplinkybes. Taigi toks vertinimas, išskyrus šių įrodymų iškraipymo atvejus, pats savaime nėra teisės klausimas, kurį turi nagrinėti Teisingumo Teismas [6].

6 Šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *EBMA* / *Giant (China)* (C-61/16 P, EU:C:2017:968, 33 punktas) ir 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ANKO* / *Komisija* (C-173/17 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:718, 23 punktas).

50. Tiesa yra ir tai, kad, viena vertus, apeliacinis skundas yra nepriimtinas, jei jame tik pakartojami pagrindai ir argumentai, kurie jau buvo pateikti Bendrajame Teisme, įskaitant tuos, kurie grįsti akivaizdžiai šio teismo atmestais faktais. Toks apeliacinis skundas iš tikrųjų yra prašymas paprasčiausiai peržiūrėti Bendrajame Teisme pareikštą ieškinį, o tai nepriklauso Teisingumo Teismo kompetencijai, kai šis nagrinėja apeliacinį skundą. Tačiau, jei apeliantas ginčija Bendrojo Teismo pateiktą Sąjungos teisės aiškinimą arba jos taikymą, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti dar kartą nagrinėjami per apeliacinį procesą. Iš tiesų, jeigu apeliantas negalėtų pagrįsti apeliacinio skundo ieškinio pagrindais ir argumentais, kuriuos buvo pateikęs Bendrajame Teisme, minėtas procesas iš dalies netektų prasmės[7].

51. Šioje byloje *Pometon*, pateikdama argumentus apeliacinio skundo pirmajam pagrindui pagrįsti, iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė procedūros nešališkumo principą ir nekaltumo prezumpcijos principą, netinkamai taikydamas EŽTT sprendime *Karaman* ir Bendrojo Teismo sprendime *Icap* suformuotą jurisprudenciją.

52. Man atrodo, kad turėdamas omenyje tokius teiginius Teisingumo Teismas turėtų išnagrinėti šių sprendimų taikytinumą atsižvelgiant į mišrią procedūrą ir taip galbūt patikrinti Bendrojo Teismo atliktą faktinių aplinkybių teisinį kvalifikavimą ir teisines išvadas, kurias jis padarė iš šių aplinkybių, atsižvelgiant į minėtą jurisprudenciją.

53. Tokiomis aplinkybėmis, nors kai kuriais *Pometon* argumentais keliamos abejonės dėl tam tikrų Bendrojo Teismo konstatuotų faktų arba jie yra panašūs į Bendrajame Teisme jau pateiktus argumentus, vis dėlto apeliacinio skundo pirmajame pagrinde keliami klausimai, susiję su šio teismo pateiktu teisės normų aiškinimu ir taikymu, todėl šis pagrindas susijęs su teisės klausimais, kuriuos Teisingumo Teismas gali tikrinti, kai nagrinėja apeliacinį skundą. Taigi Komisijos argumentas, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra nepriimtinas, negali būti pripažintas pagrįstu, išskyrus teiginį, susijusį su Komisijos pasiūlymu dėl susitarimo.

54. Iš tiesų *Pometon* pirmą kartą pateikė šį argumentą apeliaciniame skunde. Taigi pagal Procedūros reglamento 127 straipsnio 1 dalį, kuri, remiantis šio reglamento 190 straipsnio 1 dalimi, taikoma apeliaciniams skundams, tai yra naujas pagrindas, kuris yra nepriimtinas, nes jis negrindžiamas teisinėmis ar faktinėmis aplinkybėmis, nustatytomis per procesą Teisingumo Teisme[8].

b) Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo esmės

55. Apeliacinio skundo pirmajame pagrinde *Pometon* nurodo, jog Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime padarė teisės klaidą, nes nekonstatavo, kad Komisija pažeidė procedūros nešališkumo ir nekaltumo prezumpcijos principus. Taip Bendrasis Teismas pats nepaisė nešališkumo ir nekaltumo prezumpcijos principų.

56. Nekyla abejonių, kad apeliantė gali remtis minėtais dviem principais, grįsdama savo apeliacinį skundą.

57. Iš tiesų, nors Komisijos negalima laikyti „teismu“, kaip jis suprantamas pagal EŽTK 6 straipsnį, vis dėlto per administracinę procedūrą ji turi užtikrinti pagrindines Sąjungos teises, įskaitant teisę į gerą administravimą, įtvirtintą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnyje[9]. Vis dėlto šioje nuostatoje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad, be kita

7 Šiuo klausimu žr. 2007 m. sausio 18 d. Sprendimą *PKK ir KNK / Taryba* (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 32 punktas) ir 2019 m. sausio 16 d. Sprendimą *Komisija / United Parcel Service* (C-265/17 P, EU:C:2019:23, 14 ir 15 punktai).

8 Šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *Coop de France Bétail et Viande ir kt. / Komisija* (C-101/07 P ir C-110/07 P, EU:C:2008:741, 110 punktas) ir 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimą *Areva ir kt. / Komisija* (C-247/11 P ir C-253/11 P, EU:C:2014:257, 72 punktas).

9 Šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Ziegler / Komisija* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 154 punktas).

ko, Sąjungos institucijos jo reikalus tvarkytų nešališkai. Šis nešališkumo reikalavimas apima, pirma, subjektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad nė vienas bylą nagrinėjantis atitinkamos institucijos pareigūnas neturi reikšti šališkumo ar asmeninio palankumo, ir, antra, objektyvų nešališkumą, reiškiantį, kad institucija turi suteikti pakankamas garantijas, kad neliktų jokių teisėtų abejonių dėl šališkumo [10].

58. Be to, nekaltumo prezumpcijos principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, šiuo metu įtvirtintas Chartijos 48 straipsnio 1 dalyje. Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją šis principas taikomas procedūroms, susijusioms su įmonėms taikomų konkurencijos taisyklių pažeidimu, už kurį gali būti skiriamos baudos ar periodinės baudos [11].

59. Šiuo klausimu taip pat reikia pažymėti, kad nekaltumo prezumpcija įtvirtinta Chartijos 48 straipsnyje, kuris, kaip matyti iš su Chartija susijusių išaiškinimų, atitinka EŽTK 6 straipsnio 2 ir 3 dalis. Taigi pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį, siekiant išaiškinti Chartijos 48 straipsnį, reikia atsižvelgti į EŽTK 6 straipsnio 2 ir 3 dalis, kaip nustatančias minimalią apsaugą [12].

60. Tokiomis aplinkybėmis, esant „mišriai“ procedūrai, t. y. tokiai procedūrai kai Komisija lygiagrečiai vykdo ir susitarimo procedūrą, ir standartinę administracinę procedūrą, svarbu atsižvelgti į EŽTT sprendimą *Karaman*, susijusį su tuo, ar teiginiais, pateiktais teismo sprendime dėl bendrai įtariamų asmenų atskiroje byloje, neturinčioje privalomos teisinės galios kitam asmeniui iškeltoje esamoje arba būsimoje byloje, gali būti pažeidžiamas EŽTK 6 straipsnio 2 dalyje saugomas nekaltumo prezumpcijos principas.

61. Tai yra dar svarbiau todėl, kad pats Teisingumo Teismas jau yra įtraukęs iš minėto sprendimo kylančius reikalavimus į savo jurisprudenciją, susijusią su Chartijos 48 straipsniu.

62. Iš tiesų 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendime *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670) Teisingumo Teismas pripažino, jog EŽTT Sprendime *Karaman* konstatavo, kad nekaltumo prezumpcijos principas pažeidžiamas, kai nepriėmus galutinio apkaltinamojo nuosprendžio teismo sprendime arba *oficialiame pareiškime* dėl kaltinamojo aiškiai nurodoma, kad atitinkamas asmuo padarė nusikalstamą veiką [13].

63. Kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, EŽTT taip pat yra pripažinęs, kad sudėtingose baudžiamosiose bylose, kuriose yra keli įtariamieji, kurių negalima teisti kartu, nacionalinis teismas, vertindamas kaltinamųjų kaltę, turi nurodyti, kad dalyvauja tretieji asmenys, kurie vėliau gali būti teisiami atskirai. Vis dėlto jis patikslino, kad, nors turi būti nustatytos faktinės aplinkybės, susijusios su trečiųjų asmenų dalyvavimu, atitinkamas teismas turėtų vengti pateikti daugiau informacijos, nei būtina asmenų, stojančių prieš šį teismą, teisinės atsakomybės analizei atlikti [14].

10 Šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Ziegler / Komisija* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155 punktas).

11 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 72 ir 73 punktai) ir 2017 m. vasario 16 d. Sprendimą *Hansen & Rosenthal ir H&R Wax Company Vertrieb / Komisija* (C-90/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:123, 18 punktas).

12 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 41 punktas).

13 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 43 punktas) ir Sprendimo *Karaman* 63 punktą.

14 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 44 punktas) ir EŽTT sprendimo *Karaman* 64 punktą.

64. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pažymėjo, kad EŽTT pabrėžė, jog teisminėms institucijoms svarbu rinktis vartojamas sąvokas ir kad yra svarbios konkrečios šių sąvokų suformulavimo aplinkybės, taip pat nagrinėjamos bylos kontekstas [15]. Būtent todėl, kaip nurodė EŽTT, ypač svarbūs tokiose bylose priimamų teismo sprendimų motyvai: jie turi būti suformuluoti siekiant išvengti galimo išankstinio trečiųjų asmenų kaltės vertinimo, nes tai galėtų pakenkti teisingam jiems pateiktų kaltinimų nagrinėjimui vykdant atskirą teismo procesą [16].

65. Atsižvelgdamas į šią jurisprudenciją Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo [17] 4 straipsnio 1 dalis turėtų būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama, jog susitarime, kurį turi patvirtinti nacionalinis teismas, be asmens, kuris sudarė šį susitarimą ir pripažino savo kaltę, būtų nurodyti kiti kaltinamieji. Tai yra leidžiama tuo atveju, jeigu tie kiti asmenys vėliau bus teisiami atskirai ir jeigu juos nustatant laikomasi dviejų sąlygų. Pirma, toks jų nurodymas turi būti būtinas siekiant įvertinti susitarimą sudariusio asmens teisinę atsakomybę ir, antra, tame pačiame susitarime turi būti aiškiai nurodyta, kad minėti kiti asmenys traukiami baudžiamojon atsakomybėn atskirai ir jų kaltė dar neįrodyta įstatymų nustatyta tvarka [18].

66. Teisingumo Teismas pridūrė, kad šiuo klausimu, siekiant įvertinti, ar nepažeista nekaltumo prezumpcija, kiekvienu atveju reikia išnagrinėti teismo sprendimą ir *visus* jo motyvus atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, kuriomis jis buvo priimtas. Iš tiesų, kaip paaiškino Teisingumo Teismas, bet kokia aiški nuoroda dėl bendrai kaltinamų asmenų kaltės nebuvimo tam tikrose teismo sprendimo dalyse netektų prasmės, jeigu kitos sprendimo dalys galėtų būti suprantamos kaip išankstinis šių kaltinamųjų kaltės pripažinimas [19].

67. Tai neabejotinai turi būti pritaikyta atsižvelgiant į „mišrią“ procedūrą. Iš tiesų tokia pozicija grindžiama EŽTT pateikiamu EŽTK 6 straipsnio 2 dalies aiškinimu ir jau buvo taikoma nuostatai, kuria į Sąjungos teisinę sistemą buvo perkeltos Chartijos 48 straipsnyje numatytos garantijos panašiomis dviejų bylų, susijusių su tais pačiais, tik skirtingu metu susiklosčiusiais faktais, aplinkybėmis. Kadangi aiškiai nustatyta, kad nekaltumo prezumpcija yra bendrasis Sąjungos teisės principas, šiuo metu įtvirtintas Chartijos 48 straipsnio 1 dalyje, kuri taikoma procedūroms, susijusioms su konkurencijos taisyklių pažeidimu [20], būtų nenuoseklu mišriai procedūrai taikyti kitokius reikalavimus.

68. Tokiomis aplinkybėmis negalima paneigti, kad Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime atkreipė ypatingą dėmesį į sprendime dėl susitarimo Komisijos vartojamas sąvokas. Jis patikrino dvi minėtas sąlygas, t. y. tai, kad nuoroda į *Pometon* buvo būtina siekiant kvalifikuoti kitų susitarimą sudariusių įmonių teisinę atsakomybę, ir aiškią nuorodą, kad *Pometon* buvo patraukta baudžiamojon atsakomybėn atskiroje byloje ir kad jos kaltė dar nebuvo teisiškai įrodyta (žr. skundžiamo sprendimo 72, 74, 77, 81, 85 punktus).

15 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 43 punktas) ir EŽTT sprendimo *Karaman* 63 punktą.

16 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 44 punktas) ir EŽTT sprendimo *Karaman* 65 punktą.

17 OL L 65, 2016, p. 1. Pagal šią nuostatą „Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad, kol įstatymų nustatyta tvarka neįrodyta įtariamojo arba kaltinamojo kaltė, viešuose valdžios institucijų padarytuose pareiškimuose ir teismų sprendimuose, išskyrus tuos, kuriais asmuo pripažįstamas kaltu, tas asmuo nebūtų apibūdinamas kaip kaltas. Ši nuostata nedaro poveikio baudžiamojo persekiojimo veiksmams, kuriais siekiama įrodyti įtariamojo arba kaltinamojo kaltę, ir preliminariems procesinio pobūdžio sprendimams, kuriuos priima teisminės ar kitos kompetentingos valdžios institucijos ir kurie grindžiami įtarimais ar apkaltinamaisiais įrodymais“.

18 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 45 punktas).

19 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 46 punktas).

20 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie* / *Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 72 ir 73 punktai) ir 2017 m. vasario 16 d. Sprendimą *Hansen & Rosenthal ir H&R Wax Company Vertrieb* / *Komisija* (C-90/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:123, 18 punktas).

69. Dėl antrosios sąlygos pažymėtina, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios klaidos, kai skundžiamo sprendimo 65, 82 ir 83 punktuose konstatavo, jog sprendime dėl susitarimo Komisija aiškiai nurodė, kad *Pometon* yra įmonė, kuriai taikoma įprasta procedūra, bet ne susitarimo procedūra (žr. sprendimo dėl susitarimo 2.2.5 punktą), ir kad Komisija aiškiai atmetė *Pometon* atsakomybę susitarimo procedūros kontekste (žr. sprendimo dėl susitarimo 4 išnašą).

70. Vis dėlto laikausi nuomonės, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kvalifikuodamas veiksnius, kurie pateisintų nuorodų į *Pometon* poreikį sprendime dėl susitarimo, ir darydamas teisines išvadas iš jų skundžiamo sprendimo 84, 90 ir 103 punktuose. Padariau šią išvadą dėl toliau nurodytų priežasčių.

71. Pirma, primygtinai pabrėždamas formalią aplinkybę, kad sprendimo dėl susitarimo punktuose, kuriuose nurodoma *Pometon*, nėra jokio teisinio kvalifikavimo, Bendrasis Teismas aiškino šį sprendimą formaliai ir ribotai, nors, kaip jau pažymėjau prieš tai šioje išvadoje, toks sprendimas, įskaitant jo motyvus, turi būti analizuojamas visas ir atsižvelgiant į ypatingas jo priėmimo aplinkybes.

72. Kaip Bendrasis Teismas pripažino pats, kai kurios sprendimo ištraukos iš tos jo dalies, kurioje išdėstomos faktinės aplinkybės, vis dėlto gali labai aiškiai rodyti Komisijos poziciją dėl įmonės dalyvavimo darant nagrinėjamus neteisėtus veiksmus [21]. Nenueinant taip toli, nekaltumo prezumpcijos principas jau gali būti pažeidžiamas, jeigu teismo sprendimo arba anuo atveju – Komisijos sprendimo motyvai nėra suformuluoti taip, kad būtų galima išvengti galimo išankstinio nusistatymo dėl atitinkamų trečiųjų asmenų kaltės [22]. Iš tiesų, remiantis EŽTT jurisprudencija, nekaltumo prezumpcijos principas pažeidžiamas net ir tuo atveju, jeigu teismo sprendimas arba valstybės pareigūno pareiškimas dėl asmens, kaltinamo nusikaltimu, *parodo nuomonę* (EŽTT sprendimo *Karaman* versijoje prancūzų k. „le sentiment“), kad šis asmuo yra kaltas [23].

73. Žinoma, sprendimas dėl susitarimo turi būti aiškinamas visas. Pavyzdžiui, jeigu dokumente atsitiktinai nesėkmingai pavartotas vienas žodis ar frazė, tai nereiškia, kad šis žodis ar frazė turėtų būti suprantami kaip rodantys sprendimą priėmusio asmens išankstinę nuostatą, jeigu, teisingai aiškinant visą sprendimą dėl susitarimo, jis negali būti taip suprantamas.

74. Vis dėlto taikant minėtą principą šiai bylai ir analizuojant visą sprendimą dėl susitarimo susidaro įspūdis, kad Komisijos motyvai buvo suformuluoti taip, kad sukėlė abejonių dėl galimos išankstinės nuostatos dėl *Pometon* kaltės, todėl neleido sąžiningai išnagrinėti jai per įprastą procedūrą pareikštų kaltinimų.

75. Priešingai tam, ką Bendrasis Teismas konstatavo skundžiamo sprendimo 87 punkte, negalima atmesti, kad sprendimo dėl susitarimo 38 konstatuojamosios dalies formuluotė sukėlė abejonių dėl galimos išankstinės nuostatos dėl *Pometon* kaltės, nors Komisija nurodo, pirma, sprendimo dėl susitarimo 49 konstatuojamojoje dalyje, jog „laikosi nuomonės, kad *Ervin*, *Winoa* ir *Würth*, elgdamosi taip, kaip apibūdinta 4 dalyje, dalyvavo darant vieną ir tęstinį Sutarties 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą“ ir kad, kita vertus, susitarimas dėl svarbiausio šio pažeidimo elemento – bendro metalo laužo kainų padidinimo – tiksliai apibūdintas sprendimo dėl susitarimo 4 skirsnyje esančioje 38 konstatuojamojoje dalyje, pateikiant formuluotę, kurioje minima ir *Pometon*. Įspūdį, kad *Pometon* dalyvavo darant šį pažeidimą, papildomai sustiprina to paties sprendimo 39 konstatuojamoji dalis, kurioje Komisija nurodo, kad „spalio 3 d. susitikimo dalyviai [jie aiškiai nurodyti

21 Šiuo klausimu žr. Bendrojo Teismo sprendimo *Icap* 259 punktą.

22 Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *AH ir kt. (Nekaltumo prezumpcija)* (C-377/18, EU:C:2019:670, 44 punktas) ir EŽTT sprendimo *Karaman* 65 punktą.

23 EŽTT sprendimo *Karaman* 63 punktas.

38 konstatuojamojoje dalyje: *Winoa*, *Ervin* ir *Pometon*] vėliau palaikė ryšius su dviem Vokietijos plieno abrazyvų gamintojomis MTS ir *Würth*, siekdami *įtraukti jas* į naujojo metalo laužo kainų padidinimo apskaičiavimo sistemą“ [24]. Žodžio „įtraukti“ vartojimas leidžia manyti, kad kitos trys gamintojos (be išimties) jau dalyvavo šioje sistemoje.

76. Abejonių dėl *Pometon* kaltės taip pat sukėlė sprendimo dėl susitarimo 59 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta, kad „iš 4 skirsnyje apibūdintų faktinių aplinkybių aišku, kad *Ervin*, *Winoa*, MTS ir *Würth* dalyvavo horizontaliuose antikonkurenciniuose susitarimuose, kurie buvo dalis bendros schemos, kuria buvo siekiama vieno antikonkurencinio tikslo riboti konkurenciją dėl plieno abrazyvų kainos. Pagal (26)–(36) konstatuojamosiose dalyse apibūdintą bendrą schemą *Ervin*, *Winoa*, MTS ir *Würth* derino tarpusavio elgesį, siekdamos pašalinti tarpusavio neaiškumus dėl kainų nustatymo plieno abrazyvų rinkoje“.

77. Vis dėlto tose pat sprendimo dėl susitarimo 26–36 konstatuojamosiose dalyse, be kita ko, nurodyta, kad „*Winoa*, *Ervin* ir *Pometon* susitiko Lago di Garda (Italija), siekdamos susitarti dėl bendro plieno abrazyvų kainų padidinimo vienodo apskaičiavimo modelio, kurį taikytų jos visos. Jos *susitarė naudoti vieną bendrą formulę* <…>. Po šio susitikimo dalyviai pasikeitė keliais e. laiškais, kuriuose išsamiai suderino naujosios metalo laužo kainų padidinimo sistemos nustatymą ir *bendrą pradžios datą*“ [25]. Taip pat nurodoma, kad MTS ir *Würth* „nedalyvavo pradiniuose proceso etapuose, kai tarp *Winoa, Ervin ir Pometon buvo sudarytas susitarimas* [26], ir kad „per visą sutarčių galiojimo laiką *šalys* [be jokios išimties, susijusios su *Pometon*] taip pat derino savo veiklą dėl individualių klientų“ [27].

78. Nors tai yra konstatuoti faktai, šie teiginiai, kuriuose aiškiai nurodoma *Pometon*, vis dėlto yra sprendimo dėl susitarimo 59 konstatuojamojoje dalyje pateikto horizontalių antikonkurencinių susitarimų buvimo teisinio kvalifikavimo pagrindas.

79. Be to, iš sprendimo dėl susitarimo motyvų neaišku, kodėl nuorodos į *Pometon* iš tikrųjų buvo *būtinos* siekiant kvalifikuoti keturių susitarimą sudariusių įmonių teisinę atsakomybę. Priešingai, šių keturių įmonių dalyvavimo Komisijos apibūdintoje sistemoje pakako nagrinėjamam karteliui sudaryti. Priešingai nei buvo nurodyta ginčijamame sprendime [28], iš sprendimo dėl susitarimo neatrodo, kad *Pometon* atliko būtiną ar net konkretų vaidmenį kuriant šią sistemą (pavyzdžiui, kitaip nei *Winoa*, kuri buvo atsakinga už pranešimą apie naująjį kainų padidinimą dalyviams kiekvieną mėnesį, o nuo 2004 m. gegužės mėn. taip pat skelbdavo apie kainų padidinimą savo interneto svetainėje, kaip paaiškinta sprendimo dėl susitarimo 30 konstatuojamojoje dalyje).

80. Be to, kalbant apie sprendimo dėl susitarimo 37 konstatuojamąją dalį, su visa pagarba, nemanau, kad skundžiamo sprendimo 88 punkte Bendrojo Teismo pateiktas paaiškinimas yra įtikinamas. Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas nurodė tik tai, jog dėl to, kad Komisija priėjo prie išvados, kad buvo padarytas vienas ir tęstinis pažeidimas, buvo būtina nurodyti viso kartelio teritorinę aprėptį. Vis dėlto iš sprendimo dėl susitarimo neaišku, kokiu mastu *Pometon* dalyvavimas būtų turėjęs lemiamą, taigi ir „būtiną“, vaidmenį, kaip tai suprantama pagal EŽTT sprendimą *Karaman*, teritorinei pažeidimo aprėpčiai, nors šis įsipareigojimas aiškiai įtrauktas į sprendimo dėl susitarimo 37 konstatuojamąją dalį dėl susitarimo geografinės aprėpties.

81. Tokiomis aplinkybėmis, analizuojant visą sprendimą dėl susitarimo, laikausi nuomonės, jog Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 84 punkte negalėjo pagrįstai konstatuoti, kad su *Pometon* susijusios nuorodos neleido objektyviai įtarti Komisijos iš anksto nusprendus dėl šios įmonės kaltės ir atsakomybės nagrinėjamame kartelyje dar tada, kai buvo priimtas sprendimas dėl susitarimo, skirtas

24 Išskirta mano.

25 Sprendimo dėl susitarimo 28 konstatuojamoji dalis (išskirta mano).

26 Sprendimo dėl susitarimo 29 konstatuojamoji dalis (išskirta mano).

27 Sprendimo dėl susitarimo 36 konstatuojamoji dalis (išskirta mano).

28 Pavyzdžiui, žr. ginčijamo sprendimo 35 ir 36 konstatuojamąsias dalis, susijusias su konkrečiu *Pometon* vaidmeniu kartelio pradžioje.

kitoms keturioms nagrinėjamame kartelyje dalyvavusioms įmonėms. Taigi Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 90 ir 103 punktuose konstatavo, kad Komisijos negalima kaltinti nešališkumo pareigos pažeidimu *Pometon* atžvilgiu ir nekaltumo prezumpcijos principo pažeidimu ginčijamame sprendime.

82. Vis dėlto argumentas, susijęs su tokia teisės klaida, nebūtinai yra veiksmingas. Iš tiesų reikėtų turėti omenyje, kad ginčijamas sprendimas yra ne sprendimas dėl susitarimo, o sprendimas, priimtas pasibaigus įprastai administracinei procedūrai pagal Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnį. Sprendimas dėl susitarimo nėra ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas ir abu sprendimai buvo priimti per dvi skirtingas ir savarankiškas procedūras. Taigi *Pometon* nekaltumo prezumpcijos pažeidimas priimant sprendimą dėl susitarimo nebūtinai turi tiesioginį poveikį ginčijamo sprendimo teisėtumui.

83. Kaip Bendrasis Teismas paaiškino Sprendime *Icap*, klausimas, ar galima Komisijos objektyvaus nešališkumo stoka galėjo turėti įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui, neatsiejamas nuo klausimo, ar tame sprendime padarytas išvadas tinkamai pagrindžia Komisijos pateikti įrodymai [29]. Kitaip tariant, kaip aiškiai matyti iš suformuotos jurisprudencijos, neteisėtumas, susijęs su Komisijos objektyvaus nešališkumo galima stoka, gali lemti minėto sprendimo panaikinimą tik jei nustatoma, kad, nesant šio pažeidimo, šio sprendimo turinys būtų buvęs kitoks [30].

84. Vadinasi, tokia išvada priklauso nuo kitų apeliantės pateiktų apeliacinio skundo pagrindų, susijusių su jos dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą teisiškai tinkamu įrodymu, t. y. apeliacinio skundo antrojo ir trečiojo pagrindų įvertinimo. Dabar galima pereiti prie šių klausimų.

1) Apeliacinio skundo antrasis pagrindas, kuriame nurodoma, kad Bendrasis Teismas netinkamai taikė principus, susijusius su įrodinėjimo pareiga, nekaltumo prezumpcija ir prieštaringu ar nepakankamu skundžiamo sprendimo motyvavimu, kiek tai susiję su „Pometon“ dalyvavimu pirmajame kartelio etape

85. Apeliacinio skundo antrajame pagrinde *Pometon* iš esmės teigia, kad, priešingai skundžiamo sprendimo 129 punkte padarytai išvadai, ieškinyje, konkrečiai jo 23 išnašoje, ji ginčijo savo atsakomybę už pirmąjį kartelio etapą. Antra, *Pometon* nesutinka su Bendrojo Teismo išvada, jog Komisija teisiškai tinkamai įrodė, kad bendras metalo laužo kainų padidinimas buvo taikomas automatiškai, nes *Pometon* galėjo jį taikyti, negaudama reguliarios informacijos iš vienos iš savo konkurenčių. *Pometon* nuomone, ši išvada grindžiama tik tam tikrų įvykių tikimybe ar prielaida, kaip yra aišku iš skundžiamo sprendimo 142, 144 ir 145 punktų.

86. Vis dėlto, nors nagrinėjamoje išnašoje *Pometon* tikrai neigė dalyvavimą bet kokiame kartelyje, negalima pamiršti, kad Teisingumo Teismui pateiktame atsakyme ji vis dėlto aiškiai pripažino, kad dalyvavo 2003 m. spalio 3 d. susitikime. Būtent šiame susitikime buvo susitarta dėl bendro metalo laužo kainų padidinimo sistemos.

87. Remdamasis būtent šiuo neginčijamu atspirties tašku ir įvairia bylos medžiagoje esančia informacija, nurodyta skundžiamo sprendimo 143–145 punktuose, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 160 punkte padarė išvadą, kad apeliantės dalyvavimas pirmajame kartelio etape yra įrodytas. Šiuo tikslu, priešingai, nei teigia apeliantė, Bendrasis Teismas nesirėmė tam tikrų įvykių tikimybe ar prielaida. Priešingai, *Pometon* nurodytuose pavyzdžiuose Bendrasis Teismas priėjo prie išvados, remdamasis aiškiai nustatytais įrodymais. Ir tik antrą kartą, siekdamas atmesti dėl pirmosios išvados pateiktą argumentą, Bendrasis Teismas neigiama forma vartoja tokį įterpinį, kaip „tikėtina“ („neįtikėtina, kad“, skundžiamo sprendimo 142 punktas) arba tokią frazę, kaip „niekas neleidžia manyti“ (144 punktas).

29 Šiuo klausimu žr. Bendrojo Teismo sprendimo *Icap* 276 punktą.

30 Šiuo klausimu žr. Bendrojo Teismo sprendimo *Icap* 278 punktą.

88. Tokiomis aplinkybėmis, net neatsižvelgiant į tai, jog atrodo, kad *Pometon* antrajame apeliacinio skundo pagrinde prašo Teisingumo Teismo iš naujo įvertinti faktines aplinkybes (Teisingumo Teismas neturi tam jurisdikcijos apeliaciniame procese, išskyrus atvejus, kai yra iškraipoma aiški įrodymų prasmė [31], bet *Pometon* to neteigia), laikausi nuomonės, jog aiškinant skundžiamo sprendimo 129–160 punktus kaip vieną visumą darytina išvada, kad apie *Pometon* atsakomybę ir jos dalyvavimą pirmajame kartelio etape tikrai buvo sprendžiama iš įvairių sutapimų ar požymių, kurie, vertinami visi kartu, gali būti konkurencijos taisyklių pažeidimo įrodymas [32].

89. Taigi, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, laikausi nuomonės, jog Komisija teisiškai tinkamai įrodė *Pometon* dalyvavimą pirmajame kartelio etape ir kad Bendrasis Teismas nepažeidė apeliacinio skundo antrajame pagrinde nurodomų principų.

2) Apeliacinio skundo trečiasis pagrindas, kuriame nurodoma, kad Bendrasis Teismas neteisingai taikė principus, susijusius su įrodinėjimo pareiga ir nekaltumo prezumpcija, kiek tai susiję su „Pometon“ dalyvavimo kartelyje trukme

90. Apeliacinio skundo trečiajame pagrinde, kuris buvo pateiktas papildomai, prašant sumažinti paskirtą baudą, *Pometon* teigia, kad Bendrasis Teismas netinkamai taikė principus dėl įrodinėjimo pareigos ir nekaltumo prezumpcijos, kiek tai susiję su *Pometon* dalyvavimo kartelyje trukme. Iš esmės apeliantė teigia, jog Bendrasis Teismas perkėlė įrodinėjimo pareigą, nusprendęs, kad *Pometon* nepateikė pakankamai įrodymų, kurie pavirtintų dalyvavimo kartelyje nutraukimą, nepaisant to, kad tarp *Pometon* ir kitų kartelio dalyvių nuo 2005 m. lapkričio 18 d. iki 2007 m. kovo 20 d. nebuvo jokio slapto bendravimo.

91. Nemanau, kad Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime padarė teisės klaidą šiuo klausimu. Priešingai, palaikau jo jurisprudencijoje išreikštą poziciją, pagal kurią klausimas, ar laikotarpis yra pakankamai ilgas, kad pažeidimą būtų galima laikyti nutrauktu, negali būti nagrinėjamas abstrakčiai nes, atvirkščiai, šis klausimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į nagrinėjamo kartelio veikimą [33].

92. Vis dėlto šioje byloje Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 308 punkte konstatavo, ir tai nebuvo pagrįstai paneigta, kad nagrinėjamam karteliui buvo būdinga, pirma, automatinis metalo laužo kainų padidinimo taikymas, glaudžios sąsajos tarp abiejų kartelio etapų, taip pat struktūruoto dalyvių ryšių organizavimo siekiant įgyvendinti derinimą, susijusį su individualiais klientais, nebuvimas, išskyrus Vokietijos rinką, palaikant pavienius ryšius tik kilus nesutarimams.

93. Kita vertus, pagal suformuotą jurisprudenciją šalis, kuri nebyliai pritaria neteisėtai iniciatyvai, viešai neatsiribodama nuo jos turinio arba nepranešdama apie ją administracinėms institucijoms, iš tikrųjų skatina tęsti pažeidimą ir kliudo jį atskleisti. Toks bendrininkavimas yra pasyvus dalyvavimas darant pažeidimą, todėl gali pagrįsti įmonės atsakomybę vieno susitarimo atveju. Be to, tai, kad įmonė neįgyvendina susitikimo, turėjusio antikonkurencinį tikslą, sprendimų, negali panaikinti jos atsakomybės už dalyvavimą kartelyje, jeigu ji viešai neatsiribojo nuo jo turinio [34]. Šiuo klausimu, norint įvertinti, ar įmonė iš tiesų atsiribojo, tai, kaip kiti kartelio dalyviai supranta atitinkamos įmonės ketinimus, turi lemiamą reikšmę vertinant, ar ji norėjo atsiriboti nuo neteisėto susitarimo [35].

31 Šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *EBMA* / *Giant (China)* (C-61/16 P, EU:C:2017:968, 33 punktas) ir 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ANKO* / *Komisija* (C-173/17 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:718, 23 punktas).

32 Šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Komisija / Keramag Keramische Werke ir kt.* (C-613/13 P, EU:C:2017:49, 51 punktas).

33 Šiuo klausimu žr. 2010 m. gegužės 19 d. Sprendimą *IMI ir kt.* / *Komisija* (T-18/05, EU:T:2010:202, 89 punktas), nurodytą skundžiamo sprendimo 305 punkte.

34 Šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimą *Aalborg Portland ir kt. / Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 84 ir 85 punktai); 2005 m. birželio 28 d. Sprendimą *Dansk Rørindustri ir kt.* / *Komisija* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 143 ir 144 punktai) ir 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Duravit ir kt.* / *Komisija* (C-609/13 P, EU:C:2017:46, 136 punktas).

35 Šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 20 d. Sprendimą *Toshiba Corporation* / *Komisija* (C-373/14 P, EU:C:2016:26, 62 punktas).

94. Taigi šioje byloje Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 306 punkte teisingai nurodė, kad reikia įvertinti, ar laikotarpis, kai *Pometon* ir kiti kartelio dalyviai nepalaikė tarpusavio ryšių, buvo pakankamai ilgas, kad šie dalyviai suprastų *Pometon* ketinimą nutraukti savo dalyvavimą kartelyje.

95. Šiomis aplinkybėmis reikėtų pažymėti, kad „viešo atsiribojimo“ sąvoka susijusi su faktine padėtimi, kurios buvimą kiekvienu konkrečiu atveju konstatuoja Bendrasis Teismas, remdamasis tam tikru skaičiumi jam nurodytų sutapimų bei požymių ir prieš tai atlikęs visų reikšmingų įrodymų ir požymių bendrą vertinimą. Jeigu šie įrodymai buvo gauti teisėtai ir jeigu buvo laikomasi bendrųjų teisės principų ir proceso taisyklių, taikomų įrodinėjimo pareigai ir įrodymų rinkimui, tik Bendrasis Teismas sprendžia dėl jam pateiktų įrodymų vertės. Kaip jau minėta, šis vertinimas, išskyrus aiškios įrodymų prasmės iškraipymo atvejį, nėra pats savaime teisės klausimas, kurį turi nagrinėti Teisingumo Teismas [36].

96. Šioje byloje nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, jog skundžiamo sprendimo 309 punkte Bendrasis Teismas pirmiausia pabrėžė, kad apeliantė nenurodė jokios aplinkybės, leidžiančios manyti, kad slapti ryšiai buvo būtini jos nepertraukiamam dalyvavimui kartelyje nuo 2005 m. birželio 9 d. iki 2007 m. kovo mėn. Tada skundžiamo sprendimo 310 punkte Bendrasis Teismas iš aplinkybės, kad *Pometon* nuo pat pradžių dalyvavo nustatant metalo laužo kainų padidinimo sistemą ir aktyviai prisidėjo prie jos įgyvendinimo, sprendė, kad apeliantės nedalyvavimo kai kuriuose susitikimuose ar palaikant slaptus ryšius šiuo laikotarpiu kiti kartelio dalyviai negalėjo suprasti kaip jos atsiribojimo nuo kartelio. Galiausiai skundžiamo sprendimo 311 punkte Bendrasis Teismas nurodė, jog tai, kad *Pometon* atliko aktyvų vaidmenį ruošiantis susitikimui Milane (Italija) 2007 m. gegužės 16 d. ir kad ji iš anksto nepaskelbė kitiems kartelio dalyviams apie savo veiklos plieno abrazyvų sektoriuje pardavimą, patvirtina *Pometon* neteisėto elgesio tęstinumą.

97. Taigi įvertinęs faktines aplinkybes ir įrodymus Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 313 punkte konstatavo, jog nėra įrodymų, kad *Pometon* atsiribojo nuo kartelio ir kad Komisija pakankamai teisiškai įrodė, kad ji nenutraukė dalyvavimo darant nagrinėjamą vieną ir tęstinį pažeidimą.

98. Atsižvelgdamas į šiuos samprotavimus, laikausi nuomonės, kad trečiajame apeliacinio skundo pagrinde *Pometon* bent iš dalies mėgina prašyti Teisingumo Teismo skundžiamame sprendime Bendrojo Teismo pateiktą įrodymų vertinimą pakeisti savuoju. Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad nagrinėjamų dokumentų analizė neatskleidžia jokio aiškaus iškraipymo. Vadinasi, kadangi taip pat nenustačiau jokios teisės klaidos Bendrajam Teismui vertinant *Pometon* dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą trukmę, laikausi nuomonės, kad apeliacinio skundo trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip iš dalies nepagrįstas ir iš dalies nepriimtinas.

c) Išvada dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo

99. Atsižvelgdamas į visą sprendimą dėl susitarimo, padariau išvadą, jog Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 84 punkte negalėjo konstatuoti, kad nuorodos, susijusios su *Pometon*, negalėjo leisti objektyviai įtarti, kad Komisija turėjo išankstinę nuostatą dėl šios įmonės kaltės ir atsakomybės už nagrinėjamą kartelį dar tada, kai buvo priimtas sprendimas dėl susitarimo, skirtas kitoms keturioms dalyvavusioms įmonėms.

100. Taigi manau, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 90 ir 103 punktuose konstatuodamas, kad Komisijos negalima kaltinti nešališkumo pareigos pažeidimu *Pometon* atžvilgiu ir nekaltumo prezumpcijos principo pažeidimu ginčijamame sprendime.

36 Šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 20 d. Sprendimą *Toshiba Corporation* / *Komisija* (C-373/14 P, EU:C:2016:26, 63 punktas).

101. Vis dėlto laikausi nuomonės, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra nereikšmingas. Iš tiesų Komisijos objektyvaus nešališkumo stoka priimant sprendimą dėl susitarimo neturėjo poveikio ginčijamo sprendimo teisėtumui, nes pastarajame sprendime padarytos išvados pačios tinkamai patvirtintos Komisijos pateiktais įrodymais.

102. Taigi darau išvadą, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas, kaip ir antrasis bei trečiasis jo pagrindai turėtų būti atmesti.

B. Apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas dėl lygybės principo pažeidimo nustatant baudą ir prieštaringo arba nepakankamo motyvavimo šiuo klausimu

1. Šalių argumentai

103. Apeliacinio skundo ketvirtajame pagrinde *Pometon* nurodo, kad skundžiamo sprendimo 365–396 punktuose Bendrasis Teismas pažeidė lygybės principą ir (arba) pareigą motyvuoti, nustatydamas baudą. Taigi Bendrasis Teismas kaltinamas taikęs baudos sumažinimą, kuris neatitinka šalims, sutikusioms sudaryti susitarimą, pritaikytų sumažinimų.

104. Nors Bendrasis Teismas panaikino Komisijos nustatytą baudą dėl motyvavimo stokos ir perskaičiavo *Pometon* remiantis 2006 m. Gairių 37 punktu paskirtos baudos dydį, apeliantė teigia, kad pritaikytas naujas sumažinimas (75 % vietoj 60 %) vis tiek neatitinka kitoms nagrinėjamame kartelyje dalyvavusioms šalims pritaikytų sumažinimų [37].

105. Remdamasi Bendrojo Teismo pateiktais vertinimais, pagal kuriuos individuali *Pometon* atsakomybė, jos neteisėto elgesio poveikis kainų konkurencijai ir šios bendrovės dydis buvo ne tokie reikšmingi nei *Winoa*, apeliantė teigia, kad jai priskirtinas pažeidimas yra daug lengvesnis už tą, kurį padarė *Winoa*. Tokiomis aplinkybėmis *Pometon* laikosi nuomonės, kad Bendrasis Teismas pažeidė lygybės principą, vienodai vertindamas skirtingas situacijas. Priešingai, jis turėjo taikyti jai tarpinį baudos sumažinimą, palyginti su baudos sumažinimu, kurį Komisija taikė *Winoa*, t. y. 75 %, ir MTS taikytu baudos sumažinimu, t. y. 90 %.

106. Komisija laiko šį apeliacinio skundo pagrindą nepriimtinu, nes jame apeliantė siekia, kad Teisingumo Teismas patikrintų Bendrojo Teismo paskirtos baudos esmę, o tai nepriklauso jo jurisdikcijai. Komisijos teigimu, Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais Bendrojo Teismo pateikto vertinimo pakeisti savuoju, pasinaudodamas neribota jurisdikcija ir nuspręsdamas dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą paskirtų baudų dydžio.

107. Bet kuriuo atveju Komisija mano, kad ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas, nes Bendrasis Teismas teisingai įgyvendino savo neribotą jurisdikciją ir laikėsi lygybės principo, atsižvelgdamas į visas faktines aplinkybes. Be to, išsamiai paaiškindamas metodiką, kurią taikė spręsdamas dėl baudos dydžio nustatymo, ir veiksnius, į kuriuos atsižvelgė, Bendrasis Teismas pakankamai motyvavo sprendimą, kurį priėmė, įgyvendindamas neribotą jurisdikciją.

2. Analizė

a) Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo priimtinumo

108. Komisija teigia, kad ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas, nes apeliantė siekia, kad Teisingumo Teismas patikrintų Bendrojo Teismo paskirtos baudos esmę.

37 Sprendime dėl susitarimo Komisija pritaikė 67 % sumažinimą *Würth*, 75 % sumažinimą *Winoa* ir *Ervin* ir 90 % sumažinimą MTS.

109. Žinoma, nagrinėdamas apeliacinį skundą ir priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą paskirtų baudų dydžio [38]. Taigi tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas manytų, kad sankcijos dydis yra ne tik netinkamas, bet ir toks didelis, kad jį galima laikyti neproporcingu, reikėtų konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą dėl to, kad baudos dydis yra netinkamas [39].

110. Vis dėlto, jeigu apeliacinio skundo ketvirtajame pagrinde apeliantė papildomai prašo Teisingumo Teismo pasinaudojant neribota jurisdikcija sumažinti nustatytos baudos dydį, tai tik todėl, kad Bendrasis Teismas pažeidė lygybės principą.

111. Šiuo klausimu pagal suformuotą jurisprudenciją įgyvendinant neribotą jurisdikciją ir nustatant įmonėms skirtų baudų dydžius negali būti diskriminuojamos SESV 101 straipsnio 1 daliai prieštaraujančiame susitarime dalyvavusios įmonės [40]. Taigi kaltinimas, kad Bendrasis Teismas pažeidė lygybės principą, yra teisės klausimas, kuris gali būti keliamas Teisingumo Teisme nagrinėjamame apeliaciniame skunde.

b) Dėl bylos esmės

112. Pirma, Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad nustatant baudos dydį už konkurencijos teisės pažeidimą atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.

113. Šiuo klausimu suformuotoje jurisprudencijoje įtvirtinta, kad nustatant baudų dydį reikia įvertinti pažeidimo trukmę ir visus veiksnius, į kuriuos atsižvelgiama vertinant jo sunkumą, pavyzdžiui, kiekvienos įmonės elgesį, vaidmenį, kurį kiekviena jų atliko derinant veiksmus, pelną, kurį šios įmonės gavo iš šių veiksmų, įmonių dydį ir atitinkamų prekių vertę, taip pat pavojų, kurį šios rūšies pažeidimai kelia Europos Sąjungai [41].

114. Vis dėlto Teisingumo Teismas taip pat yra priminęs, kad, pirma, pažeidimo sunkumas turi būti vertinamas individualiai ir, antra, nėra privalomo ar išsamaus kriterijų, į kuriuos būtina atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą, sąrašo [42].

115. Antra, kalbant konkrečiau apie apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo esmę, nekyla abejonių, kad vienodo požiūrio principo laikymąsi užtikrina Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas, visų pirma kiek tai susiję su baudomis už konkurencijos teisės pažeidimus [43].

38 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 125 punktas).

39 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 126 punktas) ir 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Zucchetti Rubinetteria / Komisija* (C-618/13 P, EU:C:2017:48, 43 punktas).

40 Šiuo klausimu žr. 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimą *Komisija / Siemens Österreich ir kt.* ir *Siemens Transmission & Distribution ir kt. / Komisija* (C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 105 punktas); 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 75 punktas) ir 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *Komisija / Parker Hannifin Manufacturing ir Parker-Hannifin* (C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 77 punktas).

41 Šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 56 punktas); 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Zucchetti Rubinetteria / Komisija* (C-618/13 P, EU:C:2017:48, 42 punktas) ir 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimą *Infineon Technologies / Komisija* (C-99/17 P, EU:C:2018:773, 196 punktas).

42 Šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimą *Infineon Technologies / Komisija* (C-99/17 P, EU:C:2018:773, 196 ir 198 punktai).

43 Šiuo klausimu žr. 2014 m. birželio 12 d. Sprendimą *Deltafina / Komisija* (C-578/11 P, EU:C:2014:1742, 75 punktas).

116. Iš tiesų vienodo požiūrio principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, įtvirtintas Chartijos 20 ir 21 straipsniuose. Remiantis suformuota jurisprudencija, pagal šį principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pagrįstas [44]. Be to, taip pat pagal suformuotą jurisprudenciją, kalbant apie baudos dydžio nustatymą, įmonės, kurios buvo sudariusios susitarimą ar derino veiksmus ir taip pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalį, negali būti diskriminuojamos taikant skirtingus skaičiavimo metodus [45].

117. Trečia, kaip jau minėta, tas pats principas taikomas Sąjungos teismams, jiems įgyvendinant neribotą jurisdikciją. Iš tiesų įgyvendindami neribotą jurisdikciją Sąjungos teismai gali pakeisti Komisijos vertinimą savuoju, todėl ir panaikinti, sumažinti ar padidinti paskirtą baudą [46], ir neprivalo laikytis orientacinių taisyklių, kurias Komisija nustatė gairėse, net jei pastarosios gali būti naudingos Sąjungos teismams įgyvendinant neribotą jurisdikciją [47].

118. Vis dėlto, nors Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas patys vertina bylos aplinkybes ir nagrinėjamo pažeidimo pobūdį, siekdami nustatyti baudos dydį, įgyvendinant neribotą jurisdikciją ir nustatant skirtinų baudų dydį negali būti diskriminuojamos SESV 101 straipsnio 1 daliai prieštaraujančiame susitarime ar suderintuose veiksmuose dalyvavusios įmonės [48].

119. Tokiomis aplinkybėmis man atrodo, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, nuspręsdamas:

– pirma, kad jis, įgyvendindamas neribotą jurisdikciją, gali nustatyti tinkamą bazinio baudos dydžio išimtinio pakeitimo sumą, atsižvelgdamas į visas bylos aplinkybes (skundžiamo sprendimo 369 punktas),

– antra, kad jis buvo saistomas tik pažeidimo sunkumo ir trukmės (skundžiamo sprendimo 371 punktas) ir

– trečia, kadangi nustatant bazinį baudos dydį buvo atsižvelgta į pažeidimo trukmę, ir *Pometon* to neginčijo, vertinant pažeidimo sunkumą buvo tinkama atsižvelgti į individualią *Pometon* atsakomybę, taip pat į šios įmonės galėjimą neteisėtu elgesiu paveikti konkurenciją plieno abrazyvų rinkoje ir galiausiai – į jos dydį, ir palyginti kiekvieną iš šių skirtingų veiksnių su kitų kartelyje dalyvavusių įmonių atsakomybe ir individualia situacija (skundžiamo sprendimo 376 punktas).

120. Taip Bendrasis Teismas *formaliai* laikėsi jo neribotą jurisdikciją reglamentuojančių taisyklių, kartu *a priori* išlaikydamas atitinkamų įmonių lygybę, o į ypatumą dėl jų dalyvavimo susitarimo procedūroje buvo atsižvelgta pritaikius konkretų 10 % sumažinimą, numatytą Pranešimo dėl susitarimo procedūros 32 punkte. Vis dėlto, net ir atsižvelgdamas į tai, manau, kad Bendrasis Teismas pažeidė lygybės principą, suteikdamas neproporcingą reikšmę įmonės dydžio kriterijui, kai vertino baudos sumažinimą.

121. Iš tiesų užbaigęs pirmų dviejų kriterijų (t. y. *Pometon* individualios atsakomybės kriterijaus ir jos neteisėto elgesio konkretaus poveikio kainų konkurencijai kriterijaus) analizę Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 382 punkte konstatuoja, viena vertus, kad *Pometon*, „skirtingai nei *Ervin* ir *Winoa*, bet panašiai kaip MTS ir *Würth*, apskritai atliko mažesnį vaidmenį kartelyje“, ir, kita vertus, skundžiamo sprendimo 386 punkte nurodo, jog konkrečių pardavimo verčių EEE palyginimas rodo,

44 Šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Ziegler* / *Komisija* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 132 punktas) ir 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Zucchetti Rubinetteria* / *Komisija* (C-618/13 P, EU:C:2017:48, 38 punktas).

45 Šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Ziegler* / *Komisija* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 133 punktas); 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 62 punktas) ir 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Zucchetti Rubinetteria* / *Komisija* (C-618/13 P, EU:C:2017:48, 38 punktas).

46 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 6 d. Sprendimą *Otis ir kt.* (C-199/11, EU:C:2012:684, 62 punktas) ir 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 78 punktas).

47 Šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 21 d. Sprendimą *Galp Energía España ir kt. / Komisija* (C-603/13 P, EU:C:2016:38, 90 punktas).

48 Žr. šios išvados 40 išnašoje nurodytą jurisprudenciją.

kad, „remiantis šiuo kriterijumi, *Pometon* įtaka darant pažeidimą atrodo keturis kartus mažesnė nei *Winoa*, bet ji yra gana panaši į MTS ir daug didesnė už *Ervin* ir *Würth* įtaką“. Taigi atsižvelgdamas tik į trečiąjį kriterijų (t. y. įmonės dydį) Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 390 punkte pažymi, kad apeliantės padėtis buvo kitokia nei MTS, nes jos apyvarta paskutiniais visais dalyvavimo kartelyje metais buvo 99 890 000 EUR, o ne 25 082 293 EUR, kaip MTS.

122. Vis dėlto Bendrasis Teismas užbaigia šią analizę, skundžiamo sprendimo 393 punkte konstatuodamas, kad, „teisingai įvertinus visas minėtas šios bylos aplinkybes, *Pometon* reikėtų pritaikyti išimtinį 75 % bazinio baudos dydžio, pakoreguoto atsižvelgiant į lengvinančias aplinkybes ir nustatyto ginčijamame sprendime, <…> sumažinimą“.

123. Manau, kad Bendrasis Teismas, pritaikydamas *Pometon* tą patį išimtinį sumažinimą kaip *Ervin* ir *Winoa*, kai, remdamasis dviem iš trijų kriterijų, konstatavo, kad *Pometon* situacija yra panaši į MTS situaciją, pažeidė lygybės principą. Mano nuomone, nenuosekliai taikydamas apskaičiavimo metodą Bendrasis Teismas tam tikru požiūriu diskriminavo skirtingas tame pačiame kartelyje dalyvavusias įmones.

124. Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad vieninteli kriterijus, kuriuo remiantis *Pometon* situacija buvo atskirta nuo MTS situacijos, grindžiamas visa apyvarta, nors skundžiamo sprendimo 384 ir 392 punktuose Bendrasis Teismas aiškiai paaiškino, jog tai, kad Komisija daugiausia atsižvelgė į kitą kriterijų pasauliniu lygmeniu, t. y. į konkrečių pardavimų vertę, nebuvo tinkama, nes konkretūs pardavimai EEE geriau atspindėjo įmonės ekonominę įtaką darant pažeidimą ir jo padarytą žalą konkurencijai.

125. Be to, nors pagal suformuotą jurisprudenciją nustatant baudą tikrai galima atsižvelgti ir į visą įmonės apyvartą, kuri yra jos dydžio ir ekonominio pajėgumo rodiklis, nors netikslus ir netobulas, ir į tos apyvartos dalį, gautą iš produktų, dėl kurių padarytas pažeidimas, todėl rodančią pažeidimo mastą [49], šiai apyvartai neturi būti teikiama neproporcinga reikšmė, palyginti su kitais reikšmingais veiksniais [50]. Vis dėlto atrodo, kad skundžiamo sprendimo 393 punkte Bendrasis Teismas pasiekė būtent tai, nes *Pometon* vertina, kad išimtinis jos baudos sumažinimas yra tokio pat dydžio kaip *Winoa*, nors *Winoa* elgesys darant nagrinėjamą pažeidimą yra vertinamas prasčiau nei *Pometon* elgesys atsižvelgiant į du iš trijų taikytų kriterijų.

126. Tokiomis aplinkybėmis atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, darau išvadą, kad apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas, kuriuo rėmėsi *Pometon*, turi būti pripažintas pagrįstu tiek, kiek jame nurodomas vienodo požiūrio principo pažeidimas. Manau, kad apeliacinis skundas turi būti patenkintas ir panaikinta ta skundžiamo sprendimo dalis, kurioje nustatomas 75 % išimtinis bazinio baudos dydžio sumažinimas, taigi kartu ir ta jo dalis, kurioje *Pometon* nustatoma 3 873 375 EUR bauda.

VII. Ieškinys Bendrajame Teisme

127. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, jeigu apeliacinis skundas pagrįstas ir jeigu Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jis gali paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.

128. Taip yra šioje byloje, nes kriterijų ir informaciją, kuri yra būtina išimtinio baudos sumažinimo dydžiui įvertinti, Bendrasis Teismas nustatė nepadarydamas jokios teisės klaidos šiuo klausimu. Taigi Teisingumo Teismas turi visą būtiną informaciją sprendimui dėl ieškinio priimti.

49 Šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 54 punktas); 2015 m. liepos 9 d. Sprendimą *InnoLux / Komisija* (C-231/14 P, EU:C:2015:451, 47 punktas) ir 2016 m. rugsėjo 7 d. Sprendimą *Pilkington Group r kt. / Komisija* (C-101/15 P, EU:C:2016:631, 17 punktas).

50 Šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimą *Dansk Rørindustri ir kt.* / *Komisija* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 257 punktas).

129. Dėl baudos dydžio sumažinimo ir konkrečiau – dėl pažeidimo sunkumo *Pometon* patvirtino, kad ketvirtajame apeliacinio skundo pagrinde neginčija pažeidimo trukmės[51], o iš Teisingumo Teismo turimos informacijos apie penkias nagrinėjamame kartelyje dalyvavusias įmones matyti, kad *Pometon* situacija yra panaši į MTS situaciją, kiek tai susiję su individualia jos atsakomybe ir konkrečia jos neteisėto elgesio įtaka kainų konkurencijai. Vis dėlto, atsižvelgus į atitinkamą visą apyvartą, leidžiančią spręsti apie atitinkamų įmonių dydį ir ekonominę įtaką, *Pometon* apyvarta keturis kartus viršija MTS apyvartą.

130. Remdamasis šiais kriterijais ir siekdamas laikytis nagrinėjamame kartelyje dalyvavusių įmonių lygybės principo, manau, kad *Pometon* pagal 2006 m. Gairių 37 punktą turėtų būti pritaikytas 75 %–90 % baudos sumažinimas, t. y. tarp *Winoa* ir MTS pritaikytų sumažinimų.

131. Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgdamas į visas faktines ir teisines šios bylos aplinkybes, siūlau Teisingumo Teismui sumažinti *Pometon* skirtą baudą 83 %, t. y. tarp *Winoa* pritaikyto 75 % sumažinimo ir MTS pritaikyto 90 % sumažinimo. Atsižvelgdamas į šį siūlomą sumažinimą, atitinkamai siūlyčiau skirti 2 633 895 EUR baudą.

VIII. Dėl bylinėjimosi išlaidų

132. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir Teisingumo Teismas pats priima galutinį sprendimą byloje, jis sprendžia ir bylinėjimosi išlaidų klausimą.

133. Pagal minėto Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, kuri pagal jo 184 straipsnio 1 dalį taikytina apeliaciniam procesui, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalį, jeigu dalis šalių reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Tačiau Teisingumo Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes.

134. Kadangi šioje apeliacinėje byloje *Pometon* apeliacinis skundas buvo patenkintas iš dalies, atrodo tinkama nuspręsti, kad Komisija, be savo bylinėjimosi išlaidų pirmojoje ir apeliacinėje instancijoje, dar turėtų padengti pusę apeliantės bylinėjimosi išlaidų šiose abiejose instancijose. Taigi *Pometon* turi padengti pusę savo bylinėjimosi išlaidų pirmojoje ir apeliacinėje instancijoje.

IX. Išvada

135. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

– panaikinti 2019 m. kovo 28 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimo *Pometon / Komisija* (T-433/16, EU:T:2019:201) dalį, kurioje Bendrasis Teismas pažeidė vienodo požiūrio principą, kai apskaičiuodamas *Pometon SpA* paskirtos baudos dydį nustatė išimtinį baudos dydžio sumažinimą, sudariusį 75 % bazinio baudos dydžio, skyrė *Pometon SpA* 3 873 375 EUR baudą ir nusprendė, kad šalys turėtų padengti savo bylinėjimosi išlaidas,

– sumažinti *Pometon* skirtą bazinį baudos dydį iki 83 % ir atitinkamai nustatyti 2 633 895 EUR baudą,

– atmesti likusią apeliacinio skundo dalį,

51 *Pometon* dubliko 31 punktas.

– nurodyti Europos Komisijai padengti savo bylinėjimosi išlaidas pirmojoje ir apeliacinėje instancijoje ir pusę *Pometon* bylinėjimosi išlaidų abiejose instancijose,

– nurodyti *Pometon* padengti pusę savo bylinėjimosi išlaidų abiejose instancijose.